EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 5.9.2006
COM(2006) 479 galīgā redakcija

2006/0163 (COD)

Kopienas Lisabonas programmas īstenošana

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOMES IETEIKUMS

par Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai

(iesniegusi Komisija)

{SEC(2006) 1093}
{SEC(2006) 1094}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1) PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Eiropā, ko raksturo straujas pārmaiņas tehnoloģijā un ekonomikā un sabiedrības novecošana, mūžizglītība ir kļuvusi par nepieciešamību. ES konkurētspējas un sociālās kohēzijas nodrošināšanā izšķiroši svarīga ir iedzīvotāju zināšanu, prasmju un kompetenču pastāvīga atjaunošana. Tomēr mūžizglītību sarežģī komunikācijas un sadarbības trūkums starp izglītības un apmācības sniedzējiem/iestādēm dažādos līmeņos un dažādās valstīs. Tādējādi radušies šķēršļi traucē iedzīvotājiem iegūt izglītību un apmācību un kombinēt dažādās iestādēs iegūtās kvalifikācijas. Tie apgrūtina iedzīvotāju apriti Eiropas darba tirgū un traucē tiem patiesi īstenot mūžizglītību visplašākajā izpratnē (t.i., aptverot visus izglītības un apmācības līmeņus un izmantojot formālu, neformālu un ikdienas izglītību).

Tāpēc 2000. gada Lisabonas Eiropadomē secināja, ka pastiprinātai kvalifikāciju caurskatāmībai un mūžizglītībai būtu jābūt diviem galvenajiem komponentiem centienos pielāgot Eiropas izglītības un apmācības sistēmu zināšanu sabiedrības prasībām un vajadzībai uzlabot nodarbinātības līmeni un kvalitāti. To atkārtoti uzsvēra 2002. gada Barselonas Eiropadomē, kurā saskaņā ar stratēģiju līdz 2010. gadam padarīt Eiropas izglītību un apmācību par pasaules kvalitātes paraugu aicināja ieviest instrumentus kvalifikāciju caurskatāmības nodrošināšanai. Ar Padomes 2002. gada rezolūciju par mūžizglītību dalībvalstis tika aicinātas veicināt sadarbību un veidot tiltus starp formālo, neformālo un ikdienas izglītību. To uzskatīja par priekšnoteikumu Eiropas mūžizglītības telpas izveidošanai, attīstot sasniegto Boloņas procesā attiecībā uz augstāko izglītību, un līdzīgas rīcības veicināšanai profesionālās izglītības jomā.

Turpmāki aicinājumi veidot Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūru tika izteikti Padomes un Komisijas 2004. gada kopējā starpposma ziņojumā par darba programmas „Izglītība un apmācība 2010" īstenošanu un saistībā ar Kopenhāgenas procesu Padomes 2004. gada 15. novembra secinājumos par turpmākajām prioritātēm pastiprinātā Eiropas sadarbībā profesionālās izglītības un apmācības jomā. Saistībā ar Boloņas procesu 2005. gada maija augstākās izglītības ministru konferencē Bergenā tika uzsvērts, cik svarīgi ir nodrošināt papildināmību starp Eiropas augstākās izglītības telpas ietvarstruktūru un ierosināto Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūru (EKI). Visbeidzot saistībā ar pārskatīto Lisabonas stratēģiju ir uzsvērta vajadzība arī Nodarbinātības pamatnostādnēs 2005.–2008. gadam nodrošināt elastīgus izglītības iegūšanas veidus un palielināt studentu un praktikantu mobilitātes iespējas, uzlabojot kvalifikāciju definīciju un caurskatāmību, to faktisku atzīšanu un neformālās un ikdienas izglītības atzīšanu. EKI ir būtiska nozīme, lai sasniegtu ES mērķus Lisabonas partnerībā izaugsmei un nodarbinātībai.

Šis priekšlikums ir atbilde uz iepriekš aprakstīto politisko uzdevumu un tā likto uzsvaru uz mūžizglītību. EKI galvenais mērķis ir, lai ar tās palīdzību varētu izskaidrot kvalifikācijas un lai to varētu izmantot to kā neitrālu atskaites punktu dažādu izglītības un apmācības sistēmu sniegtās kvalifikācijas salīdzināšanai, kā arī stiprināt ieinteresēto personu sadarbību un savstarpējo uzticēšanos. Tas palielinās caurskatāmību, atvieglos kvalifikāciju pārnesi un izmantošanu starp dažādām izglītības un apmācības sistēmām

un līmeņiem.

Vispārējais konteksts

Eiropai ir raksturīga liela izglītības un apmācības iestāžu un sistēmu daudzveidība. Tas atbilst plaši izplatītam un ļoti vienprātīgam atzinumam, ka izglītībai un apmācībai jāatspoguļo izglītības vajadzības vietējā, reģionālajā un valsts līmenī un jāreaģē uz tām. Šo Eiropas izglītības un apmācības bagātību un dažādību var uzskatīt par būtisku priekšrocību un faktoru, kas ļauj ātri un efektīvi reaģēt uz tehnoloģiju un ekonomikas attīstības tendencēm.

Lisabonas un Barselonas Eiropadomē atzina, ka labāka kvalifikāciju caurskatāmība ir nepieciešams priekšnoteikums, lai šo daudzveidību pārvērstu par priekšrocību. Stāvoklis, kad izglītības un apmācības iestādes strādā izolēti cita no citas, varētu radīt sadrumstalotību un drīzāk traucēt, nekā ļaut iedzīvotājiem attīstīt zināšanas, prasmes un kompetences.

Kvalifikāciju caurskatāmību definē kā pakāpi, kādā var noteikt kvalifikāciju vērtību un to salīdzināt darba tirgū, izglītībā un apmācībā un plašākā sociālā vidē. Tāpēc caurskatāmību var uzskatīt par vajadzīgo priekšnoteikumu, lai atzītu studiju rezultātus, ar kuriem iegūst kvalifikācijas. Labāka caurskatāmība ir svarīga šādu iemeslu dēļ:

– tā ļauj iedzīvotājiem novērtēt kvalifikāciju relatīvo vērtību;

– tā ir priekšnoteikums un prasība, kas jāievēro, lai pārnestu un uzkrātu kvalifikācijas. Lai patiesi īstenotu mūžizglītību visplašākajā izpratnē, cilvēkiem jābūt iespējai kombinēt un attīstīt kvalifikācijas, kas iegūtas dažādos apstākļos, sistēmās un valstīs. Caurskatāmas sistēmas ļauj spriest par to, kā kvalifikācijas var savienot un/vai kombinēt;

– tā ļauj darba devējiem labāk novērtēt darba tirgū piedāvāto kvalifikāciju profilu, saturu un atbilstību;

– tā ļauj izglītības un apmācības sniedzējiem salīdzināt savu piedāvājumu profilu un saturu ar citu sniegto, un tāpēc tā ir arī svarīgs priekšnoteikums izglītības un apmācības kvalitātes nodrošināšanai.

Spēkā esošie noteikumi šā priekšlikuma darbības jomā

ES līmenī ir realizētas vairākas iniciatīvas, lai uzlabotu caurskatāmību, atbalstītu kvalifikāciju pārnesi un atvieglotu studiju rezultātu vērtēšanu.

Ar Padomes 1985. gada 16. jūlija Lēmumu 85/368/EEK ieviesa sistēmu profesionālās izglītības un apmācības kvalifikāciju salīdzināmībai. Pamatojoties uz šo lēmumu, tika salīdzinātas 219 profesionālās izglītības un apmācības kvalifikācijas 19 nozarēs, un šā procesa rezultāti tika publicēti *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Šis darbs prasīja daudz resursu un nebija ilgtspējīgs daļēji izvēlētās centralizētās metodes un kvalifikāciju pastāvīgās un straujās attīstības dēļ. Tāpēc Eiropas līmenī veiktajam darbam bija maza ietekme valstu un nozaru ieinteresēto personu līmenī, un lēmums netika īstenots. Tomēr tagad ar EKI palīdzību var novērst 1985. gada lēmuma ierobežojumus, galveno uzmanību veltot kvalifikāciju caurskatāmībai un ieviešot

decentralizētu pieeju sadarbībai, kas atspoguļo pieaugošo kvalifikāciju sarežģītību Eiropā.

Augstākās izglītības jomā ir veikti svarīgi pasākumi, lai izveidotu visaptverošu kvalifikāciju ietvarstruktūru. Pamatojoties uz agrāk Boloņā (1999. gadā) un Berlīnē (2003. gadā) panākto vienošanos, 45 Eiropas valstu augstākās izglītības ministri 2005. gada maijā Bergenā vienojās par visaptverošas kvalifikāciju ietvarstruktūras pieņemšanu. Tā ietver uz studiju rezultātiem balstītus deskriptorus trijiem augstākās izglītības cikliem un ievieš kredītpunktu diapazonu pirmajam un otrajam ciklam. Turklāt ministri apņēmās līdz 2010. gadam izstrādāt nacionālās kvalifikāciju ietvarstruktūras augstākajai izglītībai un uzsvēra, cik svarīgi ir nodrošināt papildināmību starp Eiropas augstākās izglītības telpas ietvarstruktūru un EKI.

Ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 15. decembra Lēmumu 2241/2004/EK par vienotu Kopienas sistēmu kvalifikāciju un kompetences pārskatāmībai (*Europass*) ieviesa Eiropas instrumentu kopumu, kas paredzēts indivīdu lietošanai, lai raksturotu viņu kvalifikācijas un kompetenci. *Europass* turpmākajā attīstībā jāatspoguļo EKI izveidošana. Visos attiecīgajos *Europass* dokumentos, jo īpaši *Europass* diploma pielikumā un *Europass* kvalifikāciju apliecinoša dokumenta pielikumā, jāietver skaidra atsauce uz attiecīgo EKI līmeni.

Pašreizējā Eiropas Kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēma augstākajā izglītībā (*ECTS*) un jaunā Eiropas Kredītpunktu pārneses sistēma profesionālajā izglītībā un apmācībā (*ECVET*) ļaus indivīdiem vieglāk apvienot dažādu valstu izglītības un apmācības noteikumus. *ECTS* ir veidota vairāk kā desmit gadu ilgā posmā un augstākajā izglītībā jau tiek plaši lietota, bet *ECVET* patlaban tiek pārbaudīta, un drīz tiks uzsākta tās sabiedriskā apspriešana. Abi šie instrumenti ir svarīgas iniciatīvas, kas tieši atbalsta katru iedzīvotāju, kurš vēlas pārnest kvalifikācijas vai kvalifikāciju vienības starp iestādēm un valstīm. Ieviešot kopīgus parauglīmeņus un veicinot savstarpēju uzticēšanos, EKI veidos pamatu šo sistēmu stiprināšanai un attīstībai.

Neformālās un ikdienas izglītības atzīšanas jomā Padome 2004. gadā vienojās par Eiropas principu kopumu neformālās un ikdienas izglītības apzināšanai un atzīšanai. Šie principi ir pamats, lai stiprinātu sadarbību atzīšanas jomā un stimulētu Komisiju, dalībvalstis un sociālos partnerus sistemātiskāk ieviest atzīšanas metodes un sistēmas. Šie principi jāņem vērā EKI īstenošanā, jo īpaši tāpēc, ka uz studiju rezultātiem balstītā EKI pieeja veicinās neformālās un ikdienas izglītības atzīšanu.

„Ploteus" portāls par izglītības iespējām (http://ec.europa.eu/ploteus) palīdz nodrošināt kvalifikāciju labāku caurskatāmību, sniedzot informāciju par izglītības un apmācības iespējām Eiropas valstīs. Attīstot „Ploteus" tālāk, tiks ņemti vērā EKI ieviestie parauglīmeņi.

Saskanība ar citām Eiropas Savienības politikas jomām un mērķiem

Kvalifikāciju savstarpējo atzīšanu reglamentēto profesiju jomā nodrošina 2005. gada 7. septembrī pieņemtā Direktīva 2005/36/EK. Šī direktīva, ar kuru tiek konsolidētas, modernizētas un vienkāršotas 15 spēkā esošas direktīvas, kas pieņemtas laikā no 1975. līdz 1999. gadam, nodrošina kvalifikāciju automātiskas atzīšanas sistēmu profesijām, kurās ir saskaņotas apmācības prasības (ārstiem, medmāsām, vecmātēm, zobārstiem, veterināriem, farmaceitiem), kā arī arhitektiem. Citām reglamentētām profesijām

(pašreiz viena vai vairākas ES dalībvalstis reglamentē ap 800 profesiju) šīs sistēmas balstās uz savstarpēju atzīšanu, t.i. ja persona ir kvalificēta strādāt profesijā vienā dalībvalstī, tai ir atļauts praktizēt šo profesiju arī citā dalībvalstī.

Direktīvas 2005/36/EK un EKI darbības joma atšķiras tai ziņā, ka EKI nav instruments, kas garantē tiesības migrantiem ar vienā dalībvalstī iegūtu kvalifikāciju praktizēt reglamentēto profesiju citā dalībvalstī. Šādā gadījumā tikai Direktīva 2005/36/EK uzliek dalībvalstu iestādēm juridiski saistošus pienākumus.

Savstarpējā atzīšana ir arī mērķis, kas noteikts Direktīvā 1996/26/EK par atļaušanu kravu autopārvadātājiem un pasažieru autopārvadātājiem veikt profesionālo darbību. Priekšlikumā par šīs direktīvas pārskatīšanu, ko Komisija izskatīs 2007. gadā, būs jāatspoguļo EKI izveidošana.

Visbeidzot 1999. gada 15.–16. oktobrī Eiropadome noteica, ka trešo valstu pilsoņiem, kuriem ir pastāvīgas uzturēšanās atļaujas, jāpiešķir tāds juridiskais statuss, kas garantē vienotas tiesības, kuras pēc iespējas atbilst ES pilsoņu tiesībām. Tāpēc Padomes Direktīva 2003/109/EK[1] nosaka, ka „pastāvīgie iedzīvotāji saņem vienlīdzīgu attieksmi ar pilsoņiem attiecībā uz: c) profesionālās izglītības diplomu, sertifikātu un citu kvalifikāciju atzīšanu saskaņā ar attiecīgajām valsts procedūrām", ieskaitot gadījumus, kad viņi izmanto tiesības uz pārvietošanos ES robežās, ko garantē šī direktīva. Tādējādi EKI palīdzēs efektīvi piemērot šīs tiesības gadījumos, kad Direktīvu 2005/36/EK nepiemēro.

2) APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Apspriešanās metodes, galvenās mērķnozares un vispārīgs respondentu raksturojums

2005. gada jūlijā Eiropas Komisija, pamatojoties uz Komisijas dienestu darba dokumentu SEC(2005) 957, uzsāka Eiropas mēroga apspriešanās procesu par EKI. EKI projektu iesniedza apsvērumu izteikšanai, vēršoties pie 32 valstīm, kas piedalījās darba programmā „Izglītība un apmācība 2010", Eiropas sociālajiem partneriem, sektoru un nozaru organizācijām, izglītības iestādēm un asociācijām, kā arī NVO. Šajā procesā EKI projektu arī iesniedza un apsprieda vairākās sanāksmēs, ko 2005. gada rudenī organizēja valsts iestādes, sociālie partneri, nozares iestādes un citi. Apspriešanās procesa rezultātus pārsprieda Budapeštā organizētajā konferencē 2006. gada februārī.

Atbilžu kopsavilkums un tas, kā tās ņemtas vērā

Apspriešanās process, kurā tika saņemts daudz atbilžu no dažādām ieinteresētajām personām 31 Eiropas valstī, tostarp kandidātvalstīs, apstiprināja plašu atbalstu EKI. Lielākā daļa respondentu piekrita, ka ir vajadzīga kopīga Eiropas paraugstruktūra. Tomēr atbalsts tika izteikts, pamatojoties uz virkni prasību un ieteikumu, kas šai priekšlikumā ir ņemti vērā. Īpaši tika uzsvērta parauglīmeņu deskriptoru precizēšana un vienkāršošana.

[1] OV L 16, 23.1.2004., 44. lpp.

No 2005. gada 5. jūlija līdz 2005. gada 31. decembrim internetā notika atklāta apspriešanās. Komisija saņēma 125 atbildes, tostarp valstu apspriešanās rezultātus. Rezultāti ir pieejami šādā tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/education/policies/educ/eqf/index_en.html.

Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana

Zinātnes nozares un pieredzes jomas

EKI priekšlikuma izstrādāšana bija iespējama, iesaistot plašu starptautisko ekspertu loku, kam bija pieredze kvalifikāciju un kvalifikācijas sistēmu jomā.

Izmantotās metodes

EKI priekšlikuma formulēšanā tiešu ieguldījumu deva Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centra (*Cedefop*) un Boloņas procesa starptautiskās darba grupas veiktie pētījumi. *Cedefop* 2004. gada ziņojums par Eiropas izglītības un apmācības parauglīmeņiem lielā mērā pamatojas uz būtiskiem starptautiskajiem pētījumiem šai jomā un sniedz pirmo sistēmas izklāstu, kas aptver visu kvalifikāciju diapazonu. Boloņas procesa starptautiskās darba grupas ziņojums par kvalifikāciju ietvarstruktūru Eiropas augstākās izglītības telpā palīdzēja identificēt un noskaidrot EKI funkcijas, jo īpaši attiecībā uz saistību starp valstu un Eiropas līmeni.

2005. gada jūlijā iesniegtais EKI projekts pamatojās uz ekspertu grupas darbu, kas no 2004. gada rudens līdz 2005. gada pavasarim tikās septiņās sanāksmēs. Ekspertu grupa pievērsa uzmanību EKI vispārējiem mērķiem un funkcijām, bet īpašu uzmanību veltīja uz studiju rezultātiem balstītu parauglīmeņu izveidošanai. Grupā darbojās pārstāvji no visām galvenajām izglītības un apmācības jomām (vispārējās izglītības un apmācības, pieaugušo izglītības, profesionālās izglītības, augstākās izglītības un apmācības), kā arī nozaru pārstāvji un sociālie partneri. Tādējādi šī grupa varēja pienācīgi risināt jautājumu par tādas ietvarstruktūras izveidi, kas aptvertu visu kvalifikāciju diapazonu, sākot no obligātās izglītības pabeigšanas līdz pat akadēmiskās un profesionālās izglītības un apmācības augstākajam līmenim.

Pēc apspriešanās procesa tika izveidota atsevišķa ekspertu grupa, lai izstrādātu vienkāršotu un pārskatītu parauglīmeņu deskriptoru kopumu. Šī grupa vienojās par jaunu parauglīmeņu deskriptoru kopumu, kas ir izmantoti šā priekšlikuma I pielikumā, kā arī par svarīgāko definīciju kopumu, kas ir pamatā šim ieteikumam.

Galvenās organizācijas un eksperti, ar kuriem apspriedās

EKI ekspertu grupas sastāvs ir norādīts Komisijas dienestu darba dokumentā SEC(2005) 957. Dalībvalstīm, kandidātvalstīm un EEZ valstīm, kā arī Eiropas sociālajiem partneriem, lūdza iecelt kompetentus ekspertus darbam otrajā grupā, kas strādāja pie pārskatītajiem parauglīmeņu deskriptoriem.

Lai atbalstītu EKI priekšlikuma izstrādi un Komisijas darbu, analizējot apspriešanās procesa atzinumus, tika noslēgts līgums ar diviem ārējiem ekspertiem.

Šajā darbā aktīvi piedalījās *Cedefop* un Eiropas Izglītības fonds, cieši sadarbojoties ar

Komisiju, ārējiem ekspertiem un ekspertu grupām.

Saņemto un izmantoto ieteikumu kopsavilkums

Netika minēti iespējami nopietni riski ar neatgriezeniskām sekām.

Ekspertu ieteikumus īpaši izmantoja, izstrādājot šā priekšlikuma I pielikumā ietvertos parauglīmeņu deskriptorus.

Ekspertu ieteikumu publiskošanai izmantotie līdzekļi

Parauglīmeņu deskriptori, par kuriem ir vienojusies ekspertu grupa, tika iekļauti dokumentā, ko iesniedza Profesionālās apmācības padomdevējai komitejai, kas 2006. gada 21. jūnija sanāksmē sniedza pozitīvu atzinumu par priekšlikuma galvenajiem elementiem.

Ietekmes novērtējums

Pirmā apsvērtā iespēja ir neveikt nekādus pasākumus (no Eiropas Savienības puses), tādējādi ļaujot turpināt pašreizējos pasākumus attiecībā uz kvalifikāciju salīdzināmību, caurskatāmību un pārnesi. Direktīva 2005/36/EK par kvalifikāciju savstarpējo atzīšanu arī turpmāk veicinātu noteiktu, reglamentētu profesiju pārstāvju mobilitāti, bet attiecībā uz profesijām, uz ko neattiecas šī direktīva, turpmāki pasākumi netiktu veikti. Šajā ziņā dalībvalstis turpinātu sadarboties ierobežotā apjomā tajos gadījumos, kad tas būtu izdevīgi, pamatojoties uz divpusējiem nolīgumiem, bet tas būtu sarežģīti un nekoordinēti. Ieinteresētās personas arī turpmāk varētu izmantot caurskatāmības un mobilitātes instrumentus, piemēram, Europass un Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu (*ECTS*) augstākajā izglītībā, bet tie nenodrošina vispārēju sadarbības struktūru. Tāpēc šī iespēja neatbilstu dalībvalstu izvirzītajām prasībām par kopīgu Eiropas atskaites punktu vai instrumentu.

Otra iespēja ir Komisijas paziņojums. Tomēr Komisijas paziņojums nav juridisks instruments, un tā pieņemšanā netiktu iesaistītas dalībvalstis vai Eiropas Parlaments. Tāpēc šī iespēja nenodrošinātu vajadzīgās politiskās saistības dalībvalstīm, kas ir sadarbojušās ar Komisiju, lai izveidotu EKI. Tāpēc šī iespēja neradītu būtisku ietekmi un pievienoto vērtību, to īstenojot valsts līmenī.

Trešā iespēja ir Komisijas ieteikums saskaņā ar Līguma 150. pantu (profesionālā apmācība). Tomēr tā nebūtu pamatota ar Līguma 149. pantu (izglītība), un tāpēc neatspoguļotu duālās izglītības un apmācības komponentes un EKI mērķus mūžizglītības perspektīvā. Šī iespēja būtu saistīta ar juridiska instrumenta izmantošanu, bet, tāpat kā otrās iespējas gadījumā, oficiālā priekšlikuma pieņemšanā netiktu iesaistītas dalībvalstis vai Eiropas Parlaments, tāpēc nebūtu saistību to īstenot valsts līmenī, kas ir izšķiroši svarīgi un sniedz impulsu EKI.

Ceturtā apsvērtā iespēja ir izveidot EKI kā juridisku instrumentu, izmantojot Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikumu saskaņā ar Līguma 149. un 150. pantu. Ar šo instrumentu dalībvalstīm ieteiktu brīvprātīgi izmantot EKI, lai salīdzinātu kvalifikācijas un veicinātu to caurskatāmību un pārnesi Eiropas mērogā.

Piektā iespēja ir īstenot EKI kā juridisku instrumentu, izmantojot Eiropas Parlamenta

un Padomes lēmumu saskaņā ar Līguma 150. pantu. Tā kā netiktu ņemts vērā 149. pants, šai iespējai būtu tādi paši trūkumi kā trešajai iespējai (t.i., tā izslēdz izglītību), un tas arī būtu lēmums, ar ko pieņem principus un saistības tām dalībvalstīm, kuru kvalifikācijas sistēma ir piesaistīta EKI. Tomēr lielākā daļa ieinteresēto personu (dalībvalstis, sociālie partneri, nozares un citi) ir vienisprātis, ka EKI jābūt pilnībā brīvprātīgai.

Komisija veica ietekmes novērtējumu, par ko Komisijas tīmekļa vietnē būs pieejams ziņojums.

3) PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ELEMENTI

Ierosinātās rīcības kopsavilkums

Ierosinātais ieteikums nosaka, ka EKI ir parauginstruments kvalifikācijas līmeņu salīdzināšanai nacionālajās kvalifikāciju sistēmās, kā arī starptautisko nozaru organizāciju izveidotajās kvalifikāciju sistēmās. EKI galvenās komponentes ir Eiropas parauglīmeņi, ko raksturo caur studiju rezultātiem, un brīvprātīgas sadarbības mehānismi un principi.

Dalībvalstīm iesaka izmantot EKI kā parauginstrumentu dažādās kvalifikāciju sistēmās izmantoto kvalifikācijas līmeņu salīdzināšanai, lai piesaistītu savu kvalifikācijas sistēmu EKI, piesaistot kvalifikācijas līmeņus atbilstošajiem EKI līmeņiem un attiecīgos gadījumos veidojot nacionālo kvalifikāciju ietvarstruktūru. Turklāt jaunās kvalifikācijās un *Europass* dokumentos skaidri jānorāda atsauce uz attiecīgo EKI līmeni. Tomēr situācijās, uz kurām attiecas Direktīva 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, šīs atsauces nedrīkst ietekmēt migrantu tiesības. Dalībvalstīm arī iesaka izmantot uz studiju rezultātiem balstītu pieeju, nosakot un izstrādājot kvalifikācijas, veicināt neformālas un ikdienas izglītības atzīšanu, un izraudzīties valsts EKI centru, kas atbalstītu un koordinētu saikni starp nacionālo kvalifikāciju sistēmu un EKI, jo īpaši garantējot, ka tiek izmantoti kvalitātes nodrošināšanas mehānismi un caurskatāmas procedūras.

Priekšlikums aicina Komisiju atbalstīt dalībvalstis un starptautiskās nozaru organizācijas, lai tās izmantotu EKI, izveidot EKI padomdevēju grupu, kas nodrošina sadarbības procesa vispārējo vienotību, un pārraudzīt EKI īstenošanu, iespējams, pārskatot ieteikumu piecus gadus pēc tā pieņemšanas. Šajā grupā darbosies valsts EKI centru pārstāvji, Eiropas sociālie partneri un citas attiecīgās ieinteresētās personas.

Juridiskais pamats

EKI izstrādi iesaka gan saskaņā ar 149., gan ar 150. pantu, jo EKI ir duāla ievirze, jo tā ietver komponentes un mērķus gan attiecībā uz izglītību, gan profesionālo apmācību, kas ir vienlīdz svarīgi EKI mūžizglītības perspektīvā. EKI atbalsta izglītību un profesionālo apmācību, veicinot mobilitāti, pārnesot iedzīvotāju kvalifikācijas starp nacionālajām sistēmām un starp vispārējo izglītību, augstāko izglītību un profesionālo apmācību. EKI veicina sadarbību starp dalībvalstīm un atbalsta un papildina to rīcību.

Subsidiaritātes princips

Ja priekšlikums nav Kopienas ekskluzīvā kompetencē, piemēro subsidiaritātes

principu.

Dalībvalstis nevar pietiekoši labi īstenot šā priekšlikuma mērķus šādu iemeslu dēļ.

EKI galvenā funkcija ir atvieglot valsts iestāžu piešķirto kvalifikāciju pārnesi un salīdzināšanu. Dalībvalstis nevar to panākt, jo tā ir starptautiska problēma, un jo īpaši tāpēc, ka trūkst uzticēšanās valstu un nozaru ieinteresēto personu starpā, ko noteica kā vienu no galvenajiem iemesliem tam, ka nav caurskatāmības un ir sarežģīti pārnest kvalifikācijas.

Priekšlikuma mērķi būs labāk sasniedzami ar Kopienas rīcību šādu iemeslu dēļ:

– uzdevumi saistībā ar caurskatāmību un kvalifikāciju pārnesi attiecas uz visām dalībvalstīm un tos nevar risināt tikai valsts vai nozares līmenī;

– ja katrai no 25 dalībvalstīm nekoordinētā veidā būtu jāuzsāk sarunas ar pārējām dalībvalstīm par divpusēju nolīgumu slēgšanu attiecībā uz šā ieteikuma priekšmetu, Eiropas līmenī veidotos ļoti sarežģīta un necaurskatāma vispārējā struktūra;

– priekšlikums sniedz kopīgu atsauces punktu un kopīgu struktūru sadarbībai starp dalībvalstīm. Šīs funkcijas nevar nodrošināt ar rīcību valstu līmenī.

Tāpēc priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam.

Proporcionalitātes princips

Priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam šāda iemesla dēļ.

Šis ieteikums saskan ar proporcionalitātes principu, jo tas neaizvieto vai nenosaka nacionālās kvalifikāciju sistēmas un/vai kvalifikācijas un atstāj ieteikuma īstenošanu dalībvalstu ziņā.

Tiks izmantotas esošās ziņošanas sistēmas, samazinot administratīvo slogu.

Juridisko instrumentu izvēle

Ierosinātais instruments: Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikums.

Citi līdzekļi nebūtu tik efektīvi. Papildus ieteikumam Komisija ir arī apsvērusi iespēju izmantot Komisijas paziņojumu un Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumu. Skatīt iepriekš ietekmes novērtējuma sadaļu.

4) IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē Kopienas budžetu.

5) PAPILDU INFORMĀCIJA

Klauzula par pārskatīšanu/grozīšanu/termiņa izbeigšanos

Šajā priekšlikumā ir iekļauta klauzula par pārskatīšanu.

Eiropas Ekonomikas zona

Ierosinātais tiesību akts ir nozīmīgs Eiropas Ekonomikas zonai, tāpēc tā piemērošanas joma jāpaplašina attiecībā uz EEZ.

Priekšlikuma sīks izskaidrojums

EKI galvenais elements ir astoņu parauglīmeņu kopums, ko izglītības un apmācības iestādēs valsts un nozaru līmenī var izmantot kā neitrālu atskaites punktu. Šie astoņi līmeņi aptver visu kvalifikāciju diapazonu, sākot no tām, ko iegūst, pabeidzot obligāto izglītību un apmācību, līdz tām, ko piešķir, pabeidzot akadēmiskās un profesionālās ievirzes izglītības un apmācības augstāko līmeni. EKI kā mūžizglītības veicināšanas instruments aptver vispārējo un pieaugušo izglītību, profesionālo izglītību un apmācību, kā arī augstāko izglītību. No piektā līdz astotajam līmenim ir sniegta skaidra atsauce uz līmeņiem, kas definēti Eiropas Augstākās izglītības telpas ietvarstruktūrā saistībā ar Boloņas procesu.

Astoņu EKI parauglīmeņu apraksts pamatojas uz studiju rezultātiem — EKI ir formulējumi par to, ko studējošais zina, izprot un spēj darīt pēc attiecīgas studiju programmas pabeigšanas. Tas atspoguļo svarīgas pārmaiņas izglītības, apmācības un studiju konceptualizācijā un raksturojumā. Pārorientēšanās uz studiju rezultātiem ievieš visiem saprotamu sistēmu, kas ļauj salīdzināt kvalifikācijas pēc to satura un profila un nevis pēc pasniegšanas metodēm un procesiem. Saskaņā ar EKI studiju rezultātus nosaka, ņemot vērā zināšanu, prasmju un kompetenču kombināciju. Līdzsvars starp šiem elementiem atšķiras atkarībā no kvalifikācijas, jo EKI aptver visas kvalifikācijas visos līmeņos, kā arī akadēmiskās un profesionālās izglītības kvalifikācijas. Izmantojot studiju rezultātus, lai raksturotu kvalifikācijas līmeņus, būs vieglāk atzīt izglītību, kas gūta ārpus formālām izglītības un mācību iestādēm, ko kopumā uzskata par mūžizglītības svarīgāko elementu.

EKI ir arī sadarbības sistēma un instruments valstu ieinteresēto personu, kā arī izglītībā un apmācībā iesaistīto nozaru organizāciju savstarpējās uzticēšanās stiprināšanai. Tomēr EKI veiksmīgai īstenošanai ir būtiski, lai valstu izglītības un apmācības iestādes un nozaru ieinteresētās personas brīvprātīgi uzņemtos saistības.

Galvenie EKI lietotāji būs organizācijas, kas atbild par nacionālajām un/vai nozaru kvalifikācijas sistēmām un ietvarstruktūrām. Uz indivīdiem, darba devējiem un izglītības un apmācības sniedzējiem EKI attieksies tikai pēc tam, kad būs pabeigts piesaistīšanas process valsts un/vai nozares līmenī.

Attiecībā uz nozaru iesaisti EKI sniegs iespēju starptautiskām nozaru organizācijām piesaistīt savu kvalifikāciju sistēmu EKI. Galvenais mērķis attiecībā uz nozarēm ir attīstīt stiprākas saites starp nacionālajām kvalifikāciju sistēmām un jaunajām starptautiskajām nozaru kvalifikācijām.

Lai attīstītu savstarpējo uzticību, dažādu izglītībā un apmācībā iesaistīto ieinteresēto personu sadarbībā jābalstās uz kopīgām procedūrām un kritērijiem. Lai to panāktu, jāpublisko lēmumi par valstu vai nozaru kvalifikāciju piesaistīšanu EKI. Vēl viens svarīgs elements, kas veicinās kopīgu pieeju, būs arī Eiropas padomdevējas struktūras izveide, kuru veidos visu to valstu pārstāvji, kur izmanto EKI.

Lēmumam izmantot EKI valsts vai nozares līmenī jābalstās uz saistībām par kvalitātes nodrošināšanu. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmu ieviešanai visos attiecīgajos izglītības un apmācības līmeņos un attiecībā uz pašu sadarbības procesu ir izšķiroša nozīme savstarpējās uzticības veidošanā. Tāpēc, īstenojot EKI, jāņem vērā Padomes 2004. gada 28. maijā pieņemtie secinājumi par kvalitātes nodrošināšanu profesionālajā izglītībā un apmācībā un Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. februāra Ieteikums 2006/143/EK par turpmāko Eiropas sadarbību augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanā.

Lai īstenotu EKI, ir vajadzīga koordinēšana valstu līmenī. EKI perspektīvā nacionālo kvalifikācijas ietvarstruktūru izstrāde palielinātu iespēju, ka tiks gūti panākumi.

Īpaša uzmanība jāpievērš atbalsta un metodisko materiālu izveidošanai, veicot pārbaudes, eksperimentējot un tieši sadarbojoties, lai tos varētu izmantot nozares, valsts un Eiropas līmenī, tādējādi veicinot īstenošanas procesa konsekvenci, jo īpaši attiecībā uz valstu un nozaru kvalifikāciju piesaistīšanu EKI līmeņiem. Šajā priekšlikumā ir ieteikts līdz 2009. gadam piesaistīt nacionālās kvalifikāciju sistēmas EKI un līdz 2011. gadam jaunās kvalifikācijās un *Europass* dokumentos norādīt atsauci uz attiecīgo EKI līmeni.

Īpaša uzmanība jāpievērš arī ietekmei, ko rada uz studiju rezultātiem balstīta pieeja, kā to, klasificējot zināšanas, prasmes un kompetences, izmanto EKI. Tāpēc tas jāņem vērā, tālāk attīstot esošās statistikas klasifikācijas un nomenklatūras, piemēram, ISCED 97, kas ļauj izmērīt izglītības un apmācības sasniegumus.

Šos procesus Komisijai vajadzēs veicināt un atbalstīt Eiropas līmenī, un tos vajadzēs atbalstīt arī tādām aģentūrām kā *Cedefop* un Eiropas Izglītības fonds.

2006/0163 (COD)

Priekšlikums

**EIROPAS PARLAMENTA
UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOMES IETEIKUMS**

par Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENIBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 149. panta 4. punktu un 150. panta 4. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu[2],

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[3],

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu[4],

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru[5],

tā kā:

(1) Kopienas konkurētspējas un sociālās kohēzijas nodrošināšanā izšķiroši svarīga ir iedzīvotāju zināšanu, prasmju un kompetenču pastāvīga attīstīšana. Tāpēc valstu un Kopienas līmenī jāveicina un jāuzlabo iesaistīšanās mūžizglītībā un kvalifikāciju izmantošana.

(2) Lisabonas Eiropadome 2000. gadā nonāca pie secinājuma, ka kvalifikāciju lielākai caurskatāmībai jābūt vienai no galvenajām komponentēm, kas vajadzīgas, lai Kopienas izglītības un apmācības sistēmas pielāgotu zināšanu sabiedrības vajadzībām. Turklāt Barselonas Eiropadome 2002. gadā aicināja gan uz ciešāku sadarbību starp universitātēm, gan uz caurskatāmības un atzīšanas metožu uzlabošanu profesionālajā izglītībā un apmācībā.

(3) Padome 2002. gada 27. jūnija rezolūcijā par mūžizglītību[6] aicināja Komisiju ciešā sadarbībā ar Padomi un dalībvalstīm izveidot kvalifikāciju atzīšanas ietvarstruktūru gan izglītībai, gan apmācībai, pamatojoties uz Boloņas procesa sasniegumiem un veicinot līdzīgu rīcību profesionālās izglītības un apmācības jomā.

---

2 OV C, […], … lpp.
3 OV C, […], … lpp.
4 OV C, […], … lpp.
5 OV C, […], … lpp.
6 OV C 163, 9.7.2002., 1. lpp.

(4) Padomes un Komisijas kopējā ziņojumā par 2004. un 2006. gadā pieņemtās darba programmas „Izglītība un apmācība 2010" īstenošanu tika uzsvērta vajadzība izveidot Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūru.

(5) Saistībā ar Kopenhāgenas procesu Padomes secinājumos un dalībvalstu valdību pārstāvju sanāksmē Padomē 2004. gada 15. novembrī par nākotnes prioritātēm attiecībā uz lielāku Eiropas sadarbību profesionālās izglītības un apmācības jomā priekšroka tika dota atvērtas un elastīgas Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanai, kas pamatotos uz caurskatāmību un savstarpēju uzticēšanos un kas būtu kā vienots paraugs, aptverot gan izglītību, gan apmācību.

(6) Eiropadomes 2005. gada marta un 2006. gada marta sanāksmē Briselē tika uzsvērta Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras pieņemšanas nozīme.

(7) Šajā ieteikumā ir ņemts vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 15. decembra Lēmums 2241/2004/EK par vienotu Kopienas sistēmu kvalifikāciju un kompetences caurskatāmībai (*Europass*)[7], kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes [...] ieteikums par pamatprasmēm mūžizglītībā[8].

(8) Šis ieteikums atbilst augstākās izglītības ministru 2005. gada maija sanāksmē Bergenā pieņemtajai Eiropas Augstākās izglītības telpas ietvarstruktūrai un ciklu deskriptoriem.

(9) Šis ieteikums neattiecas uz situācijām, uz ko attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 7. septembra Direktīva 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu[9], ar kuru piešķir tiesības un uzliek pienākumus gan attiecīgajai valsts iestādei, gan migrantiem. Atsauce uz Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras kvalifikāciju līmeņiem nedrīkst ietekmēt pieeju darba tirgum, ja profesionālā kvalifikācija ir atzīta saskaņā ar Direktīvu 2005/36/EK.

(10) Šā ieteikuma mērķis ir radīt kopīgu paraugsistēmu, lai ar tās palīdzību skaidrotu kvalifikācijas dažādās kvalifikāciju sistēmās un to līmeņos, neatkarīgi no tā, vai runa ir par vispārējo izglītību un augstāko izglītību, vai profesionālo izglītību un apmācību. Tas uzlabos dažādu dalībvalstu iedzīvotāju kvalifikāciju caurskatāmību, salīdzināmību un pārnesamību. Turklāt Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrai jāļauj starptautiskajām nozaru organizācijām piesaistīt savu kvalifikācijas sistēmu kopīgam atskaites punktam, tādējādi atvieglojot šo kvalifikāciju ietveršanu nacionālajās kvalifikācijas sistēmās. Tāpēc šis ieteikums palīdz sasniegt plašākus mērķus saistībā ar mūžizglītības veicināšanu un darbinieku un studējošo mobilitātes palielināšanu.

(11) Šis ieteikums apstiprina Līguma 5. pantā minēto subsidiaritātes principu, jo tā mērķis ir atbalstīt un papildināt dalībvalstu rīcību, atvieglojot turpmāku sadarbību starp tām, lai palielinātu caurskatāmību un sekmētu mobilitāti un mūžizglītību. Šis ieteikums saskan ar šajā pantā minēto proporcionalitātes principu, jo tas neaizvieto un nenosaka nacionālās kvalifikāciju sistēmas un/vai kvalifikācijas. Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūra neraksturo īpašas kvalifikācijas vai indivīdu kompetences, un konkrētai kvalifikācijai jāparedz vieta atbilstošā Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenī, pamatojoties uz attiecīgo nacionālo kvalifikāciju sistēmu,

---

7 OV L 390, 31.12.2004., 6. lpp.
8 COM(2005) 548.
9 OV L 255, 30.9.2005., 22. lpp.

AR ŠO IESAKA DALĪBVALSTĪM:

1. Izmantot Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūru kā parauginstrumentu dažādu kvalifikācijas līmeņu un dažādu kvalifikācijas sistēmu salīdzināšanai mūžizglītības perspektīvā.

2. Līdz 2009. gadam piesaistīt nacionālo kvalifikācijas sistēmu Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrai, jo īpaši caurskatāmā veidā norādot kvalifikāciju līmeņu atbilstību I pielikumā raksturotajiem līmeņiem un attīstot nacionālo kvalifikāciju sistēmu, tajos gadījumos, kad tas atbilst valsts likumdošanai un praksei.

3. Nodrošināt, lai līdz 2011. gadam visās jaunajās piešķirtajās kvalifikācijās un kompetento iestāžu izsniegtajos *Europass* dokumentos būtu skaidri norādīta atsauce uz atbilstošo Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeni.

4. Nosakot un aprakstot kvalifikācijas, izmantot uz studiju rezultātiem balstītu pieredzi un veicināt neformālās un ikdienas izglītības atzīšanu saskaņā ar Eiropas kopīgajiem principiem, par ko vienojās Padomes 2004. gada 28. maija secinājumos.

5. Izraudzīties valsts centru, kas atbalstītu un koordinētu saikni starp nacionālo kvalifikāciju sistēmu un Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūru.

   Centra uzdevumi ir šādi:

   (a) nacionālajā kvalifikāciju sistēmā esošos kvalifikācijas līmeņus piesaistīt I pielikumā raksturotajiem Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņiem;

   (b) veicināt II pielikumā izklāstītos kvalitātes nodrošināšanas principus un piemērot tos izglītībā un apmācībā, nacionālo kvalifikāciju sistēmu piesaistot Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrai;

   (c) nodrošināt, lai metodes, ko izmanto, lai nacionālos kvalifikāciju līmeņus piesaistītu Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrai, būtu caurskatāmas un ar šo procesu saistītie lēmumi tiktu publicēti;

   (d) sniegt konsultācijas ieinteresētajām personām par to, kā valsts piešķirtās kvalifikācijas nacionālajā kvalifikāciju sistēmā atbilst Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrai;

   (e) nodrošināt visu attiecīgo valsts ieinteresēto personu iesaistīšanu atbilstīgi valsts tiesību aktiem un praksei, ieskaitot augstākās izglītības un profesionālās izglītības un apmācības iestādes, sociālos partnerus, nozares un ekspertus jautājumos par kvalifikāciju salīdzināmību un izmantošanu Eiropas līmenī.

6. Šajā ieteikumā piemēro šādas definīcijas:

(a) „kvalifikācija” ir oficiāls vērtēšanas un atzīšanas procesa rezultāts, ko iegūst, kad kompetenta organizācija nosaka, ka indivīds ir sasniedzis studiju rezultātus atbilstoši noteiktiem standartiem;

(b) „nacionālā kvalifikāciju sistēma” ir visi dalībvalstu darbības aspekti, kas saistīti ar mācīšanās un citu mehānismu atzīšanu, kuri saista izglītību un apmācību ar darba tirgu un pilsonisko sabiedrību. Tā paredz tādu institucionālu pasākumu un procesu īstenošanu, kas attiecas uz kvalitātes nodrošināšanu, vērtēšanu un kvalifikāciju piešķiršanu. Nacionālo kvalifikāciju sistēmu var veidot vairākas apakšsistēmas un tā var paredzēt nacionālo kvalifikāciju ietvarstruktūru;

(c) „nacionālo kvalifikāciju ietvarstruktūra” ir instruments kvalifikāciju klasifikācijai saskaņā ar īpašu sasniegto zināšanu līmeņu kritēriju kopumu. Tās mērķis ir integrēt un koordinēt nacionālās kvalifikāciju apakšsistēmas, uzlabot to caurskatāmību, piekļuvi tām, kvalifikāciju pakāpeniskumu un kvalitāti saistībā ar darba tirgu un pilsonisko sabiedrību;

(d) „nozare” ir profesionālo darbību grupējums, pamatojoties uz to galveno ekonomisko funkciju, produktu, pakalpojumu vai tehnoloģiju;

(e) „starptautiska nozaru organizācija” ir nacionālo organizāciju asociācija, ieskaitot, piemēram, darba devējus un profesionālas organizācijas, kas pārstāv valsts nozaru intereses;

(f) „studiju rezultāti” ir formulējumi par to, ko studējošais zina, izprot un spēj darīt pēc attiecīgas studiju programmas pabeigšanas, un tie ir definēti zināšanu, prasmju un kompetenču izteiksmē;

(g) „zināšanas” ir mācību procesā notiekošās informācijas asimilēšanas rezultāts. Zināšanas ir ar noteiktu studiju vai darba jomu saistīto faktu, principu, teoriju un prakses kopums. Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrā zināšanas raksturo kā teorētiskas un/vai faktu zināšanas;

(h) „prasmes” ir spēja piemērot zināšanas un lietot zinātību, lai veiktu praktiskus un teorētiskus uzdevumus. Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrā prasmes apraksta kā kognitīvas (loģiskās, intuitīvās un radošās domāšanas izmantošana) un praktiskas (kas ietver roku veiklību un metožu, materiālu, darba rīku un instrumentu izmantošanu);

(i) „kompetence” ir pierādīta spēja izmantot zināšanas, prasmes un personiskās, sociālās un/vai metodoloģiskās spējas darba un mācību situācijās un profesionālajā un/vai personīgajā attīstībā. Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrā kompetenci raksturo caur atbildību un autonomiju.

APSTIPRINA KOMISIJAS NODOMU:

1. Atbalstīt dalībvalstis iepriekš minēto uzdevumu izpildē un starptautiskās nozaru organizācijas Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu un principu lietošanā, kā tie izklāstīti šajā ieteikumā, jo īpaši atvieglojot sadarbību un pārbaudes un veidojot atbalsta un metodiskos materiālus.

2. Izveidot Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras padomdevēju grupu (kurā būtu valstu centru pārstāvji, Eiropas sociālie partneri un vajadzības gadījumā citas ieinteresētās personas), lai pārraudzītu, sadarbotos un nodrošinātu procesa kvalitāti un vispārēju saskanību, kvalifikāciju sistēmas piesaistot Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrai.

3. Pārraudzīt rīcību atbilstīgi šim ieteikumam un piecus gadus pēc tā pieņemšanas ziņot Eiropas Parlamentam un Padomei par gūto pieredzi un nozīmi nākotnē, vajadzības gadījumā arī veicot iespējamu ieteikuma pārskatīšanu.

Briselē […]

Eiropas Parlamenta vārdā —	*Padomes vārdā —*
Priekšsēdētājs	*Priekšsēdētājs*

I PIELIKUMS

Deskriptori, ar kuriem nosaka Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) līmeņus

Katru no šiem astoņiem līmeņiem nosaka ar virkni deskriptoru, kas norāda studiju rezultātus, kas ir atbilstoši šā līmeņa kvalifikācijai jebkurā kvalifikāciju ietvarstruktūrā.			
	Zināšanas	Prasmes	Kompetence
	Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrā zināšanas raksturo kā teorētiskas un/vai faktu zināšanas.	*Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrā prasmes apraksta kā kognitīvas (loģiskās, intuitīvās un radošās domāšanas izmantošana) un praktiskas (kas ietver roku veiklību un metožu, materiālu, darba rīku un instrumentu izmantošanu).*	*EKI kompetenci raksturo caur atbildību un autonomiju.*
1. līmenis 1. līmenim atbilstošie studiju rezultāti ir:	vispārīgas pamatzināšanas	pamata prasmes, kas vajadzīgas, lai veiktu vienkāršus uzdevumus	darbs un mācības, ko veic tiešā uzraudzībā strukturētā kontekstā
2. līmenis 2. līmenim atbilstošie studiju rezultāti ir:	darba vai studiju jomas pamata faktu zināšanas	pamata kognitīvās un praktiskās prasmes, kas nepieciešamas, lai, izmantojot atbilstošu informāciju, veiktu uzdevumus un risinātu ikdienas problēmas, lietojot vienkāršus noteikumus un rīkus	darbs un mācības, ko veic uzraudzībā, ar zināmu autonomiju
3. līmenis 3. līmenim atbilstošie studiju rezultāti ir:	faktu, principu, procesu un vispārējo jēdzienu zināšana darba vai studiju jomā	noteikts kognitīvu un praktisku prasmju apjoms, kas nepieciešams, lai veiktu praktiskus un teorētiskus uzdevumus un risinātu problēmas, izvēloties un izmantojot pamata metodes, rīkus, materiālus un informāciju	uzņemties atbildību par darba vai mācību uzdevumu veikšanu uzdevumu risināšanas laikā pielāgot savu rīcību apstākļiem
4. līmenis 4. līmenim atbilstošie studiju rezultāti ir:	faktu un teorētiskas zināšanas darba vai studiju jomas plašā izpratnē	noteikts kognitīvu un praktisku prasmju apjoms, kas nepieciešams, lai rastu risinājumus konkrētām darba vai studiju	prast virzīt savu darbību atbilstoši darba vadlīnijām vai studiju situācijām, kuras parasti ir iepriekš paredzamas, taču var

		jomas problēmām	arī mainīties vadīt citu cilvēku ikdienas darbu, uzņemoties noteiktu atbildību par darba vai mācību vērtēšanu un uzlabošanu
5. līmenis* 5. līmenim atbilstošie studiju rezultāti ir:	aptverošas, specializētas, faktu un teorētiskas zināšanas darba vai studiju jomā un šo zināšanu robežu apzināšanās	visaptverošs tādu kognitīvu un praktisku prasmju kopums, kas nepieciešams, lai rastu radošus risinājumus abstraktām problēmām	veikt vadību un uzraudzību saistībā ar tādām darba vai/un mācību aktivitātēm, kur iespējamas neprognozējamas pārmaiņas savas un citu cilvēku darbības izvērtēšana un pilnveidošana
6. līmenis** 6. līmenim atbilstošie studiju rezultāti ir:	dziļas zināšanas darba vai studiju jomā, ietverot teoriju un principu kritisku izpratni	augsta līmeņa prasmes, kas demonstrē meistarību un inovāciju, kas nepieciešamas, lai risinātu sarežģītas un neprognozējamas problēmas konkrētā darba vai studiju jomā	vadīt sarežģītas tehniskas un/vai profesionālas darbības vai projektus, uzņemoties atbildību par lēmumu pieņemšanu neprognozējamos darba vai mācību apstākļos uzņemties atbildību par indivīdu vai grupu profesionālās attīstības vadību
7. līmenis*** 7. līmenim atbilstošie studiju rezultāti ir:	augsti specializētas zināšanas, kuras ir darba vai studiju jomas zināšanu avangardā un kuras ir pamats oriģinālai domāšanai kritiska izpratne par jautājumiem saistībā ar zināšanu problēmām konkrētā jomā un uz dažādu jomu robežas	specializētas problēmu risināšanas prasmes, kas nepieciešamas pētījumiem un/vai inovācijai, lai radītu jaunas zināšanas un procedūras, un lai integrētu zināšanas no dažādām jomām	vadīt un pārveidot sarežģītus un neprognozējamus darba vai mācību apstākļus, kas prasa jaunas stratēģiskas pieejas uzņemties atbildību par ieguldījumu profesionālajās zināšanās un praksē un/vai par grupu stratēģisko rezultātu pārskatīšanu

8. līmenis**** 8. līmenim atbilstošie studiju rezultāti ir:	zināšanas darba vai mācību jomas avangarda pašās priekšējās pozīcijās un uz dažādu jomu robežas	vistālākattīstītās un specializētās prasmes un darba tehnikas, ieskaitot sintēzi un novērtēšanu, kas nepieciešamas, lai risinātu pētniecības un/vai inovācijas kritiskas problēmas un lai paplašinātu un dotu jaunu izpratni esošām zināšanām un profesionālai praksei	parādīt vērā ņemamu autoritāti, inovāciju, autonomiju, zinātnisko un profesionālo patstāvību un pastāvīgu nodošanos jaunu ideju un procesu attīstībai darba un studiju jomas avangardā, ieskaitot pētniecību

Saderība ar Eiropas Augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūru

Eiropas Augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūrā ir ciklu deskriptori. Katra cikla deskriptors sniedz vispārīgu atzinumu par to, kāds rezultāts parasti tiek sagaidīts attiecībā uz sasniegumiem un spējām, kas saistītas ar kvalifikācijām, kas norāda uz pabeigtu ciklu.

*Augstākās izglītības īsā cikla deskriptors (pirmajā ciklā vai saistībā ar to), ko saskaņā ar Boloņas procesu izstrādājusi „Kopējā kvalitātes iniciatīva", atbilst studiju rezultātiem EKI 5. līmenī.

**Eiropas Augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūras pirmā cikla deskriptors atbilst EKI studiju rezultātiem 6. līmenī.

*** Eiropas Augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūras otrā cikla deskriptors atbilst EKI studiju rezultātiem 7. līmenī.

****Eiropas Augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūras trešā cikla deskriptors atbilst EKI studiju rezultātiem 8. līmenī.

II PIELIKUMS

Kvalitātes nodrošināšanas principi izglītībā un apmācībā

Kvalitātes nodrošināšana, kas ir vajadzīga, lai garantētu atbildību un uzlabojumus izglītībā un apmācībā, būtu jāveic atbilstīgi šādiem principiem:

– kvalitātes nodrošināšanas politikai un procedūrām jāattiecas uz visiem izglītības un apmācības līmeņiem;

– kvalitātes nodrošināšanai jābūt izglītības un apmācības iestāžu iekšējās vadības neatņemamai sastāvdaļai;

– kvalitātes nodrošināšanā jāiekļauj iestāžu vai programmu regulāra vērtēšana, ko veic ārējas pārraudzības organizācijas vai aģentūras;

– regulāri jāpārskata to ārējo pārraudzības organizāciju un aģentūru darbība, kuras īsteno kvalitātes nodrošināšanu;

– kvalitātes nodrošināšanā jāietver konteksts, sākuma punkts, process un rezultāts, lielāko uzmanību veltot rezultātiem, tostarp studiju rezultātiem;

– kvalitātes nodrošināšanas sistēmās jāietver šādi elementi:

  – skaidri un izmērāmi mērķi un standarti,

  – īstenošanas vadlīnijas, tostarp ieinteresēto personu iesaistīšana,

  – atbilstoši resursi,

  – konsekventas vērtēšanas metodes, kas saista pašvērtējumu un ārēju pārskatīšanu,

  – atgriezeniskās saites mehānismi un uzlabošanas procedūras,

  – plaši pieejami vērtēšanas rezultāti;

– kvalitātes nodrošināšanas iniciatīvām starptautiskā, valsts un reģionālā līmenī jābūt koordinētām, lai nodrošinātu pārskatāmību, saskanīgumu, sinerģiju un visas sistēmas analīzi;

– kvalitātes nodrošināšana jāveic sadarbības procesā dažādos izglītības un apmācības līmeņos un sistēmās, iesaistot visas attiecīgās ieinteresētās personas, dalībvalstīs un visā Kopienā;

– kvalitātes nodrošināšanas vadlīnijas Kopienas līmenī var izmantot kā atskaites punktus, veicot vērtēšanu un savstarpēju zināšanu nodošanu.